

Hooggeachte mevrouw Ollongren,

Zoals van ons mag worden verwacht, hebben wij de jaarstukken over 2020 vastgesteld. Hierin hebben wij teruggekeken naar een in velerlei opzichten bewogen jaar.

In het afgelopen jaar hebben lokale overheden en de rijksoverheid in het dempen van de effecten van de corona-pandemie sterk samengewerkt. U heeft ons in staat gesteld ondernemers, verenigingen, instellingen en daarmee talloze gezinnen en alleenstaanden heel direct te helpen. Als meest nabije overheid hebben wij het beleid en regelingen lokaal, direct of via onze uitvoeringsorganisaties, op de juiste plaats kunnen laten landen.

En naast dat, zoals we wel eens zeggen, alles anders was, was 2020 in veel opzichten ook een heel gewoon jaar. In ieder geval in de sfeer van regels voor begroting en verantwoording. We beseffen ons alleen nog sterker dat de begroting voor 2020 eind 2019 werd opgesteld in de onwetendheid wat ons echt te wachten zou staan.

In november 2019 hebben wij onze begroting voor 2020 bewust niet sluitend vastgesteld. De gemeente Zwijndrecht (raad en college) heeft hiermee een duidelijk signaal af willen geven dat wij onvoldoende middelen en beleidsvrijheid hebben om de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein uit te voeren. Uiteraard heeft de gemeenteraad kort daarna een herstelplan vastgesteld. Echter, dit maakte pijnlijk duidelijk dat een goede invulling van onze verantwoordelijkheden in het sociaal domein, ons in 2020 heeft verplicht tot bezuinigingen op andere beleidsterreinen.

Ongetwijfeld bent u benieuwd wat er uitgekomen is van onze noodkreten in onze eerdere brieven van 25 juni en 9 december 2020¹. Wij hebben bij u in rekening gebracht € 1,4 miljoen voor 2020. Het verschil tussen de ontvangen middelen via het gemeentefonds en de (directe) uitgaven Jeugdzorg en Wmo is uiteindelijk € 1,1 miljoen geworden.

Een krachtige overheid heeft voldoende middelen nodig om de haar toebedeelde taken te kunnen uitvoeren. Daarin vertellen wij u niks nieuws. De arbitragecommissie jeugd heeft haar uitspraak gedaan en die laat aan duidelijkheid niks te wensen over. De centrale overheid heeft de plicht om de decentrale overheden van voldoende middelen te voorzien om de aan het decentraal bestuur opgedragen taken uit te kunnen voeren (artikel 108 gw).

Dat decentrale bestuur heeft uiteraard de plicht de beschikbaar gestelde middelen zo efficiënt en doelmatig mogelijk in te zetten – met behoud van de menselijke maat. En daarvoor is lokale beleidsvrijheid essentieel.

Begin juni heeft uw kabinet aangegeven het advies van de arbitragecommissie jeugd te volgen en middelen voor 2022 beschikbaar te stellen. Wat ons betreft is dit de start van een nieuwe verhouding tussen centrale en decentrale overheden. We benadrukken daarom nogmaals het belang dat naast de toezeggingen inzake jeugdzorg ook voor onze inzet op woningmarkt, sociale structuur, klimaatdoelen en duurzaamheid aanvullende afspraken noodzakelijk zijn. Uw uitspraken² over inzake de opschalingskorting kunnen wij derhalve van harte ondersteunen.

Hoogachtend,

¹ Zie de bijlagen bij deze brief

² Verwoord in uw mededeling aan de Eerste Kamer op 11 mei jl.